

PGP PORADNIK GAZETY PRAWNEJ

UKAZUJE SIĘ OD 1995 ROKU

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · PRAWO · KADRY I PŁACE

4/914

kwiecień 2019

WIERZYTELNOŚCI W FIRMIE

- Jak po zmianie przepisów rozliczać nabycie wierzytelności
- Kiedy wierzytelność staje się nieściągalna dla celów VAT
- W jaki sposób monitorować wierzytelności
- Jak sprawdzić kontrahenta

**Ponad 50
praktycznych
przykładów
i wzorów**

CZASOPISMO DOSTĘPNE TAKŻE W

INFORLEX

PODATKI, RACHUNKOWOŚĆ, KADRY I PŁACE
Profesjonalnie ludzkim językiem
inforlex.pl

ISSN 1234-5695

Cena 39,00 zł (w tym 23% VAT)

Indeks
33783

NAJBARDZIEJ

praktyczny komentarz do CIT

plus Raport specjalny
CIT 2019. Plusy i minusy zmian

Wkrótce także w
INFORLEX

CIT 2019. Komentarz zawiera

nie tylko klasyczny, prawniczy komentarz do konkretnych przepisów, lecz także przykłady i wzory pokazujące, jak przedsiębiorcy powinni rozliczać się podatkowo. To jedyny na rynku komentarz do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, który omawia przepisy, koncentrując się na praktycznym aspekcie ich stosowania.

Zamów publikację

199 zł

Publikacja dostępna
w wersji **PREMIUM**
z **WIDEOSZKOLENIEM**
na pendrive.

**Zamów wersję
PREMIUM**

278 zł

Spis treści

1. TRYBY ZAWIERANIA UMÓW	5
1.1. Zawarcie umowy w trybie ofertowym	5
1.1.1. Oferta i termin	5
1.1.2. Oświadczenie woli w postaci elektronicznej	6
1.1.3. Odwołanie oferty w stosunkach między przedsiębiorcami	7
1.1.4. Opóźnione dojście oferty	8
1.1.5. Zastrzeżenie zmiany lub uzupełnienia treści oferty	8
1.1.6. Dorozumiane przyjęcie oferty – stałe stosunki gospodarcze	10
1.1.7. Milczące przyjęcie oferty	10
1.1.8. Chwila i miejsce zawarcia umowy	10
1.2. Aukcja i przetarg	11
1.2.1. Ogłoszenie	11
1.2.2. Zawarcie umowy w toku aukcji	12
1.2.3. Zawarcie umowy w toku przetargu	13
1.2.4. Wadium	14
1.2.5. Żądanie unieważnienia umowy	15
1.3. Negocjacje	15
1.3.1. Porozumienie	16
1.3.2. Zastrzeżenie poufności	16
2. ELEMENTY UMOWY I KLAUZULE DODATKOWE	17
2.1. Swoboda umów	17
2.2. Żądanie osobistego świadczenia	18
2.3. Świadczenie w walucie obcej	19
2.4. Spełnienie świadczenia pieniężnego	19
2.5. Odsetki	21
2.6. Wzorce umów	21
2.7. Umowa przedwstępna	23
2.8. Zadatek	26
2.9. Prawo odstąpienia od umowy	27
2.10. Odstępne	28
2.11. Kara umowna	29
3. SPOSOBY UMORZENIA WIERZYTELNOŚCI	30
3.1. Potrącenie	30
3.2. Odnowienie	33
3.3. Zwolnienie z długu	34
4. OBRÓT WIERZYTELNOŚCIAMI	35
4.1. Przelew wierzytelności	35
4.2. Wstąpienie w prawa wierzyciela	37
4.3. Zmiana dłużnika	38

5. MONITORING WIERZYTELNOŚCI	40
6. WERYFIKACJA KONTRAHENTÓW	40
7. PODATKOWO-RACHUNKOWE ASPEKTY ROZLICZANIA WIERZYTELNOŚCI	42
7.1. Nabycie wierzytelności	42
7.1.1. Koszty nabycia wierzytelności	42
7.1.1.1. Nabycie pakietu wierzytelności	43
7.1.2. VAT od nabycia wierzytelności	44
7.1.3. Nabycie wierzytelności w księgach rachunkowych	45
7.2. Sprzedaż wierzytelności	53
7.2.1. Sprzedaż wierzytelności w podatku dochodowym	54
7.2.2. Sprzedaż wierzytelności a VAT	55
7.2.3. Sprzedaż wierzytelności własnych w księgach rachunkowych	55
7.2.4. Faktoring	60
7.2.4.1. Dlaczego faktoring?	60
7.2.4.2. Faktoring a koszty administrowania należnościami	60
7.2.4.3. Formy faktoringu i ich ewidencja	62
7.2.4.4. Należności i zobowiązania z tytułu faktoringu w bilansie	68
7.2.4.5. Rozliczanie VAT od umowy faktoringu po wprowadzeniu split payment	68
7.3. Wierzytelności nieściągalne	75
7.3.1. Wierzytelności nieściągalne w kosztach uzyskania przychodów	75
7.3.1.1. Wierzytelności odpisane jako nieściągalne	76
7.3.1.2. Przedawnione wierzytelności nieściągalne	77
7.3.1.3. Zwrot wierzytelności nieściągalnych zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów	78
7.3.1.4. Odpisy aktualizujące jako koszty uzyskania przychodów	78
7.3.1.5. Należności i ich aktualizacja w księgach rachunkowych	79
7.3.2. Wierzytelności nieściągalne po zmianie ustawy o VAT	89
7.3.2.1. Ulga na złe długi – instrukcja dla wierzyciela	91
7.3.2.2. Korekta VAT odliczonego z niezapłaconej faktury – instrukcja dla dłużnika	94
ODPOWIEDZI NA PYTANIA KSIĘGOWYCH	97
Kiedy powstaje przychód z tytułu prywatnego najmu mieszkania?	97
Jak rozliczyć zakup drobnych narzędzi używanych do wybudowania środka trwałego?	97
Czy od kontraktu menedżerskiego można pobierać wyższe zaliczki na podatek dochodowy?	97

inforlex.pl

Profesjonalnie ludzkim językiem

PODATKI ■ RACHUNKOWOŚĆ ■ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ■ PŁACE ■ HR

Wierzytelności w firmie

1. Tryby zawierania umów

Przepisy Kodeksu cywilnego regulują trzy podstawowe sposoby zawierania umów. Strony mogą ułożyć i zawrzeć stosunek zobowiązaniowy przez złożenie i przyjęcie oferty, w trybie aukcji lub przetargu oraz w wyniku negocjacji.

1.1. Zawarcie umowy w trybie ofertowym

Często do zawarcia umowy dochodzi poprzez przyjęcie oferty. Tryb ofertowy jest najprostszym sposobem zawarcia umowy. Sprowadza się do wzajemnej wymiany oświadczeń woli stron – złożenia oferty i jej akceptacji.

1.1.1. Oferta i termin

Ofertą jest oświadczenie drugiej stronie woli zawarcia umowy, o ile określa istotne postanowienia tej umowy (art. 66 § 1 Kodeksu cywilnego; dalej: k.c.). Oświadczenie woli powinno mieć na tyle stanowczy charakter, by druga strona nie miała wątpliwości, że stanowi ono ofertę. Określenie istotnych postanowień koniecznych do zawarcia oznaczonej umowy zależy od ustalenia rodzaju kreowanego stosunku prawnego i jego unormowania w ustawie.

Oferta może być skierowana do indywidualnie oznaczonej osoby lub do określonej grupy adresatów, według ustalonych przez oferenta kryteriów, np. do przedsiębiorców prowadzących działalność na tym samym rynku:

SN *Prawidłowe odróżnienie oferty od zaproszenia do zawarcia umowy wymaga przeprowadzenia oceny, czy w konkretnym wypadku do potencjalnego kontrahenta kierowana była informacja o możliwości zawarcia określonej umowy i płynących z niej korzyściach, czy też sprecyzowana została jednoznaczna propozycja zawarcia z nim określonej umowy. Pierwsza sytuacja odpowiadać będzie zaproszeniu do zawarcia umowy, drugą należy już kwalifikować jako ofertę.*

(wyrok SN z 17 czerwca 2010 r., III CSK 297/09).

Oferent może oznaczyć w ofercie termin, w ciągu którego będzie oczekiwać odpowiedzi. Oferent może wskazać termin początkowy i końcowy. Brak określenia terminu początkowego powoduje, że oferta wiąże od chwili, gdy doszła do adresata w taki sposób, że mógł się zapoznać z jej treścią. Wyznaczając termin końcowy, oferent może podać konkretną datę (31 grudnia), pewien okres (tydzień) bądź zdarzenie przyszłe, pewne. W braku innego oznaczenia stosuje się zasady przewidziane w ustawie (art. 66 § 2 k.c.), tj.:

- oferta złożona w obecności drugiej strony albo za pomocą środka bezpośredniego porozumiewania się na odległość przestaje wiązać, gdy nie zostanie przyjęta niezwłocznie,
- oferta złożona w inny sposób przestaje wiązać z upływem czasu, w którym składający ofertę mógł w zwykłym toku czynności otrzymać odpowiedź wysłaną bez nieuzasadnionego opóźnienia.

Oferta jako oświadczenie woli w zasadzie może zostać złożona w dowolny sposób, przez każde zachowanie, które dostatecznie ujawnia stanowczą wolę zawarcia umowy o określonej treści, także w postaci elektronicznej (art. 60 k.c.):

SA *Ujawnienie woli osoby dokonującej czynności prawnej może nastąpić także w sposób dorozumiany poprzez jakiekolwiek zachowanie się, uzewnętrzniające tę wolę w sposób obiektywnie zrozumiały, a więc albo wyrażnie, albo dorozumianie przez jakiekolwiek zachowanie się, które w okolicznościach towarzyszących w sposób dostatecznie jasny wyraża wolę wywołania skutków prawnych objętych treścią czynności prawnej.*

(wyrok SA w Białymstoku z 1 lutego 2018 r., I ACa 712/17).

Oferta jest złożona z chwilą, gdy doszła do drugiej osoby w taki sposób, że mogła ona zapoznać się z jej treścią (art. 61 § 1 k.c.). Ustalenie właściwej chwili złożenia oferty czy innego oświadczenia woli ma istotne znaczenie z tego względu, że właśnie wtedy powstają skutki prawne związane z oświadczeniem oraz stan związania oferenta treścią złożonej oferty. Strony mają możliwość ustalenia odmiennych zasad składania oświadczeń woli między sobą.

SA Z punktu widzenia skuteczności oświadczenia woli nieistotne jest to, czy i kiedy adresat zapoznał się z jego treścią. Wystarczające jest, że oświadczenie woli doszło do niego w sposób stwarzający mu realną możliwość zapoznania się z treścią oświadczenia. Dla prawidłowego stosowania art. 61 k.c. nie wymaga się zatem badania, czy adresat rzeczywiście zapoznał się z oświadczeniem woli, ale weryfikuje się, czy istniała taka możliwość.

(wyrok SA w Poznaniu z 19 grudnia 2018 r., I ACa 225/2018).

Odwołanie oferty (jak i każdego innego oświadczenia woli) jest skuteczne, jeśli doszło do adresata jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej (art. 61 § 1 k.c.). Odwołanie oświadczenia woli wymaga takiego samego sposobu działania, jaki zastosowano w przypadku składania oświadczenia woli.

Wzór 1. Przykład oferty

Bydgoszcz, 10 stycznia 2019 r.	
ASAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 85-123 Bydgoszcz ul. Wojska Polskiego 500 NIP: 967-010-22-33 KRS: 0000121344 Kapitał zakładowy: 200 000 zł	
P.H.U. XYZ 85-100 Bydgoszcz ul. Gdańska 1/11a	
Oferta handlowa	
ASAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Bydgoszczy jest doświadczonym producentem i dystrybutorem elementów złącznych. Od 10 lat funkcjonujemy na rynku. Zaufało nam już ponad 100 podmiotów, regularnie nabywających nasze produkty.	
Pragniemy, aby nasze towary mogły posłużyć P.H.U. XYZ, dlatego pozwoliliśmy sobie załączyć aktualną ofertę handlową w zakresie elementów złącznych.	
Licząc na owocną współpracę i wychodząc naprzeciw oczekiwaniom oferujemy:	
1) zawarcie umowy sprzedaży oferowanych przez nas elementów złącznych według cen wskazanych w załączniku do niniejszej oferty, z uwzględnieniem 5% upustu,	
2) możliwość rozłożenia ceny na raty, w okresie płatności nie dłuższym niż 6 miesięcy,	
3) darmowy transport zakupionych u nas elementów złącznych w obrębie powiatu bydgoskiego.	
Przedmiotowa oferta pozostaje aktualna do 28 lutego 2019 r.	
Z poważaniem Jan Nowak Prezes Zarządu	

1.1.2. Oświadczenie woli w postaci elektronicznej

Oświadczenie woli może być złożone przez każde zachowanie się osoby, które ujawnia w sposób dostateczny jej wolę, w tym także w postaci elektronicznej (art. 60 k.c.). Do grupy tej należą oświadczenia zawarte w wiadomościach e-mail, umieszczane na stronach internetowych, zapisane na elektronicznych nośnikach danych, które następnie mogą być fizycznie przekazane innej osobie.

Oferta złożona w postaci elektronicznej wiąże składającego, jeżeli adresat niezwłocznie potwierdzi jej otrzymanie. Jeśli jednak ofertę składa przedsiębiorca, musi spełnić dodatkowe warunki, tj. poinformować drugą stronę przed zawarciem umowy, w sposób jednoznaczny i zrozumiały, o:

- 1) czynnościach technicznych składających się na procedurę zawarcia umowy,
- 2) skutkach prawnych potwierdzenia przez drugą stronę otrzymania oferty,
- 3) zasadach i sposobach utrwalania, zabezpieczania i udostępniania przez przedsiębiorcę drugiej stronie treści zawieranej umowy,
- 4) metodach i środkach technicznych służących wykrywaniu i korygowaniu błędów we wprowadzanych danych, które jest obowiązany udostępnić drugiej stronie,
- 5) językach, w których umowa może być zawarta,
- 6) kodeksach etycznych, które stosuje, oraz o ich dostępności w postaci elektronicznej (art. 66¹ § 1 i 2 k.c.).

Powyższe wymogi obowiązują również przedsiębiorcę, który zaprasza drugą stronę do rozpoczęcia negocjacji, składania ofert albo do zawarcia umowy w inny sposób (art. 66¹ § 3 k.c.). Trzeba jednak zaznaczyć, że wymienione warunki nie znajdują zastosowania do umów zawieranych przy użyciu poczty elektronicznej czy podobnych środków indywidualnego porozumiewania się na odległość (SMS, MMS). Nie są stosowane również w stosunkach między przedsiębiorcami, jeżeli strony tak postanowiły (art. 66¹ § 4 k.c.).

1.1.3. Odwołanie oferty w stosunkach między przedsiębiorcami

Szczegółne zasady dotyczą odwołania oferty w stosunkach między przedsiębiorcami. Oferta może zostać odwołana, jeśli oświadczenie o odwołaniu zostało złożone drugiej stronie przed wysłaniem przez nią oświadczenia o przyjęciu oferty (art. 66² § 1 k.c.). Powyższa zasada w praktyce gospodarczej ma bardzo małe znaczenie, a to z uwagi przede wszystkim na istniejące sposoby komunikowania: e-mail, SMS itp. Czas potrzebny na zapoznanie się z ofertą, jej przyjęcie i wysłanie (np. przez Internet) jest tak krótki, że najczęściej przedsiębiorca składający ofertę nie zdąży skorzystać z możliwości odwołania oferty. Jakkolwiek opisana zasada ma marginalne znaczenie, podkreślimy, że dotyczy tylko relacji między przedsiębiorcami. Obie strony muszą zatem posiadać status prawny przedsiębiorcy (art. 43¹ k.c.), a składane przez nich oświadczenia woli, skutkujące zawarciem umowy w trybie ofertowym powinny pozostawać w bezpośrednim związku z prowadzoną przez nich we własnym imieniu działalnością gospodarczą lub zawodową.

Poza powyższymi sytuacjami wynikającymi ze stanów faktycznych ustawodawca przewidział dwa przypadki, w których możliwość odwołania oferty jest wyłączona z mocy ustawy, gdy:

- 1) wynika to z treści oferty lub
- 2) określono w niej termin przyjęcia (art. 66² § 2 k.c.).

Wzór 2. Przykład oświadczenia o odwołaniu oferty

ASAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 85-123 Bydgoszcz, ul. Wojska Polskiego 500 NIP: 967-010-22-33 KRS: 0000121344 Kapitał zakładowy: 200 000 zł	Bydgoszcz, 10 marca 2019 r.
BBB Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 85-023 Bydgoszcz ul. Leśna 140	
Oświadczenie o odwołaniu oferty	
Działając w imieniu i na rzecz ASAS Spółki z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, niniejszym oświadczam, iż odwołuję ofertę z 6 marca 2019 r., przesłaną BBB Spółce z o.o. pocztą elektroniczną.	
Jan Nowak Prezes Zarządu	

1.1.4. Opóźnione dojście oferty

Umowa dochodzi do skutku mimo opóźnienia w nadejściu oświadczenia o jej przyjęciu. Warunkiem jest jednak, by z treści oświadczenia o przyjęciu oferty lub z okoliczności wynikało, że oświadczenie to zostało wysłane we właściwym czasie. Jeśli jednak składający ofertę zawiadomi niezwłocznie drugą stronę, że poczytuje umowę za niezawartą właśnie wskutek opóźnienia, umowa nie dojdzie do skutku (art. 67 k.c.). Tę sytuację należy odróżnić od sytuacji opóźnionego złożenia odpowiedzi na ofertę – prowadzi ono do wygaśnięcia oferty, i to także z przyczyn niezawinionych. Źródła opóźnienia, o którym mowa w art. 67 k.c., należy upatrywać nie w działaniu adresata oferty, ale w przyczynach niezależnych od niego, zewnętrznych, np. w wadliwym działaniu poczty elektronicznej.

Wzór 3. Przykład oświadczenia o uznaniu umowy za niezawartą

ASAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 85-123 Bydgoszcz, ul. Wojska Polskiego 500 NIP: 967-010-22-33 KRS: 0000121344 Kapitał zakładowy: 200 000 zł	Bydgoszcz, 6 marca 2019 r. P.H.U. XYZ 85-100 Bydgoszcz ul. Gdańska 1/11a
Oświadczenie Działając w imieniu i na rzecz ASAS Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, oświadczam, że wskutek opóźnienia odpowiedzi na ofertę z 10 stycznia 2019 r. poczytuję umowę za niezawartą. Z poważaniem Jan Nowak Prezes Zarządu	

1.1.5. Zastrzeżenie zmiany lub uzupełnienia treści oferty

Oferta może zostać przyjęta przez adresata oświadczenia tylko z treścią, jaką nadał jej oferent. Do zawarcia umowy dochodzi bowiem „na skutek bezwarunkowego przyjęcia oferty” (por. wyrok SA w Warszawie z 20 grudnia 2012 r., I ACa 651/12). Adresat oświadczenia woli zawierającego ofertę może jednak zastrzec w odpowiedzi na ofertę żądanie zmiany lub uzupełnienia jej treści.

Złożenie oświadczenia zawierającego zmianę lub uzupełnienie treści oznacza odmowę zawarcia umowy o zaproponowanej przez oferenta treści, stanowi jednocześnie też nową ofertę (kontrofertę). Nie ma przy tym znaczenia:

SA (...) czy zmiana lub uzupełnienie treści oferty dotyczą istotnych postanowień umowy, która ma być zawarta.

(wyrok SA w Warszawie z 3 marca 2016 r., VI ACa 1690/15).

Adresat oferty może wyrazić swą akceptację poprzez krótkie wyrażenie (np. „tak”, „wyrażam zgodę”) bądź przez dosłowne powtórzenie treści propozycji lub z użyciem sformułowań mających tożsame znaczenie. Jeśli natomiast odpowiedź zawiera szerszą treść, wprowadza odmienne postanowienia od dotychczasowych lub uzupełnienie, to taką odpowiedź poczytuje się za nową ofertę.

Opisana powyżej zasada przyjmowania ofert zgodnie z treścią nadawaną przez oferenta nie odpowiada jednak potrzebom obrotu profesjonalnego. Jeśli zatem zarówno oferent, jak i adresat oświadczenia są przedsiębiorcami, odpowiedź na ofertę z zastrzeżeniem zmian lub uzupełnień niezmiennych istotnie treści oferty poczytuje się za jej przyjęcie. Dochodzi wówczas, co do zasady, do zawarcia między stronami umowy o treści

określonej w ofercie, z uwzględnieniem zastrzeżeń zawartych w odpowiedzi na nią (art. 68¹ § 1 k.c.). Warunkiem jest to, aby strony nie tylko były przedsiębiorcami, ale także, by składały oświadczenia woli pozostające w bezpośrednim związku z prowadzoną we własnym imieniu działalnością gospodarczą lub zawodową. Jeśli więc jedna ze stron złoży oświadczenie w zakresie wykraczającym poza prowadzoną działalność gospodarczą, przepis art. 68¹ § 1 k.c. nie znajdzie zastosowania. Ponadto dokonywane zmiany lub uzupełnienia oferty nie mogą być istotne. Zauważmy, że ustawodawca w żaden sposób nie wyjaśnił, co kryje się pod pojęciem zmian lub uzupełnień nieistotnych. Stąd ustalenie, czy zmiany lub uzupełnienia nie zmieniają istotnie treści oferty, powinno nastąpić w każdym indywidualnym przypadku, z uwzględnieniem okoliczności danej sprawy. Istotność zmian i uzupełnień należy ocenić, dokonując porównania między treścią oferty a odpowiedzią. Postulować można kierowanie się kryteriami ekonomicznymi i celem przyszłej umowy. Jeśli modyfikacje wpływają na rodzaj oraz zakres praw i obowiązków stron, utrudniają znacząco wykonanie tych obowiązków lub pogarszają wynik ekonomiczny ich realizacji, to niewątpliwie zmieniają istotnie zapisy oferty i nie można ich uznać za „zmiany lub uzupełnienia nieistotne”.

Nawet jeśli powyższe warunki zostaną spełnione, może dojść do wyłączenia stosowania przepisu art. 68¹ § 1 k.c., a to w następujących sytuacjach:

- 1) w treści oferty wskazano, że może ona być przyjęta jedynie bez zastrzeżeń,
- 2) oferent niezwłocznie sprzeciwił się włączeniu zastrzeżeń do umowy,
- 3) druga strona w odpowiedzi na ofertę uzależniła jej przyjęcie od zgody oferenta na włączenie zastrzeżeń do umowy, a zgody tej niezwłocznie nie otrzymała (art. 68¹ § 2 k.c.).

Oferent może zawrzeć w ofercie, w wyraźny sposób, klauzulę wyłączającą modyfikujące przyjęcie oferty. Może to uczynić również w sposób dorozumiany, na tyle wyraźny, że dostatecznie wyraża jego zamiar i brak zgody na jakiegokolwiek modyfikacje. Oferent może całkowicie wykluczyć wprowadzanie zmian lub uzupełnień treści oferty przez adresata bądź ograniczyć je do określonych postanowień przyszłej umowy.

W odpowiedzi na dokonane modyfikacje oferent może także niezwłocznie sprzeciwić się włączeniu zastrzeżeń przewidzianych przez adresata. Sprzeciw może być złożony w dowolnej formie i nie wymaga uzasadnienia. W razie sporu ocena, czy sprzeciw został złożony „niezwłocznie”, powinna być dokonana z uwzględnieniem okoliczności danej sprawy, treści i charakteru oferty i odpowiedzi. Należy przy tym uwzględnić czas potrzebny oferentowi do dokonania oceny, czy zmiany lub uzupełnienia mają charakter nieistotny, czy powinny być – ze względu na rodzaj, doniosłość i komplikacje przyszłej czynności prawnej – włączone do umowy, a także czas niezbędny do przygotowania i doręczenia adresatowi sprzeciwu.

Ostatnia z okoliczności wyłączających stosowanie art. 68¹ § 1 k.c. sprowadza się do wystąpienia trzech zdarzeń: wprowadzenia przez adresata modyfikacji w treści oferty, uzależnienia przyjęcia oferty w zmienionym kształcie od zgody oferenta i braku takiej zgody. Oferent powinien udzielić takiej zgody niezwłocznie, w dowolnej formie.

Wzór 4. Przykład oświadczenia o przyjęciu oferty z zastrzeżeniem zmian treści

Bydgoszcz, 10 lutego 2019 r.

P.H.U. XYZ
85-100 Bydgoszcz
ul. Gdańska 1/11a

ASAS Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
85-123 Bydgoszcz
ul. Wojska Polskiego 500

Oświadczenie o przyjęciu oferty

Niniejszym oświadczam, że przyjmuję ofertę z 10 stycznia 2019 r., z tym zastrzeżeniem, że zawarcie umowy sprzedaży oferowanych elementów złącznych według cen wskazanych w załączniku do oferty nastąpi z uwzględnieniem 7% upustu.

Z poważaniem
Tomasz Kowalski

1.1.6. Dorozumiane przyjęcie oferty – stałe stosunki gospodarcze

Uproszczeniu zasad obrotu służy także tzw. dorozumiane przyjęcie oferty (art. 68² k.c.). Przyjęcie oferty następuje wówczas przy łącznym spełnieniu poniższych warunków:

- 1) adresat oferty jest przedsiębiorcą (nie ma takiego wymogu w odniesieniu do oferenta),
- 2) oferta została skierowana do adresata w ramach działalności gospodarczej,
- 3) oferent pozostaje z adresatem w stałych stosunkach gospodarczych.

Jeśli zatem w powyższych okolicznościach adresat nie udzieli niezwłocznej odpowiedzi na złożoną mu ofertę, uważa się, że ofertę przyjął. W przeciwnym razie, gdy nie akceptuje warunków oferty, powinien niezwłocznie złożyć oświadczenie o jej odrzuceniu. Bierność adresata w takim przypadku jest sposobem złożenia oświadczenia woli.

SA *O stałości stosunków w rozumieniu tego przepisu (...) można mówić w sytuacji, gdy strony związane są pewnymi umowami gospodarczymi w dłuższym okresie (np. kooperacji, franchisingu, itp.), powodującymi stałą współpracę gospodarczą między stronami. Natomiast incydentalne umowy danego typu, zawierane pomiędzy stronami co jakiś czas, tak jak w tym przypadku, nie mieszczą się w pojęciu „stałych stosunków”, w rozumieniu omawianej regulacji prawnej i nie dają podstaw do jej stosowania, gdy nie prowadzą do powstania stałej współpracy gospodarczej.*

(wyrok SA w Katowicach z 18 marca 2014 r., I ACa 1238/03).

Milczące przyjęcie oferty nie ma zastosowania do umów, które wymagają zawarcia ich w formie szczególnej pod rygorem nieważności.

1.1.7. Milczące przyjęcie oferty

Zgodnie z ogólną zasadą oświadczenie woli adresata o przyjęciu oferty powinno zostać złożone oferentowi. Staje się skuteczne z chwilą, gdy dojdzie do adresata w taki sposób, że może on zapoznać się z jego treścią. Ustawodawca przewidział jednak wyjątek od tej reguły i w pewnych sytuacjach zakomunikowanie oferentowi oświadczenia woli o przyjęciu oferty nie jest wymagane. Dorozumiane przyjęcie oferty wchodzi w grę, o ile:

- 1) ustalony zwyczaj lub treść umowy wyłączają wymóg dojścia do oferenta oświadczenia woli o przyjęciu oferty,
- 2) adresat przystąpi do wykonania umowy zgodnie z treścią oferty,
- 3) przystąpienie adresata do wykonania umowy nastąpi w „czasie właściwym” (art. 69 k.c.).

Wszystkie te przesłanki muszą wystąpić łącznie. Ustalony zwyczaj w stosunkach danego rodzaju to nic innego jak powstała i utrwalona praktyka określonego postępowania dotycząca zawierania umów konkretnego rodzaju w relacjach między podmiotami należącymi np. do oznaczonej grupy zawodowej. Oferent może w treści oferty wyłączyć wymóg doręczenia mu akceptacji oferty przez adresata. Oferentowi może z różnych względów zależeć na szybkim przystąpieniu do realizacji umowy, toteż może o tym poinformować adresata w treści oferty.

Dojście umowy do skutku w tym trybie wymaga przystąpienia przez adresata oferty do wykonania umowy w czasie właściwym zgodnie z jej treścią. Termin podjęcia czynności stanowiących realizację obowiązków może wskazać oferent w ofercie, może też wynikać z wcześniej zawartej umowy ramowej. Jeśli termin nie został wyznaczony, ustalenie „czasu właściwego” powinno nastąpić z uwzględnieniem wszystkich okoliczności danego przypadku, w tym czasu potrzebnego na zapoznanie się adresata z ofertą, podjęcia decyzji i rozpoczęcia realizacji obowiązków wynikających z zawieranej umowy.

Celem przepisu jest przyspieszenie i uproszczenie procesu zawierania umowy w przypadku, gdy służy to realizacji interesu oferenta, który chce szybko przejść do etapu wykonania umowy. Skoro bowiem adresat przystąpi do wykonania umowy w czasie właściwym, umowa o treści wskazanej w ofercie dochodzi do skutku. Oferta wygaśnie zaś zarówno wtedy, gdy adresat w ogóle nie przystąpił do wykonania umowy w czasie właściwym, jak i wtedy, gdy wprawdzie przystąpił do wykonania umowy, ale po czasie właściwym.

1.1.8. Chwila i miejsce zawarcia umowy

Ustawodawca przewidział reguły interpretacyjne pozwalające na ustalenie czasu i miejsca zawarcia umowy w razie zaistnienia wątpliwości w odniesieniu do tych faktów. Znajdą one zastosowanie, jeśli jednocześnie:

- 1) doszło do zawarcia umowy między kontrahentami;
- 2) wystąpił stan niepewności co do czasu i miejsca nastąpienia tego zdarzenia.